

ДАЙДЖЕСТ НОВИН

ПОДАТКИ | ТЦ | ОБЛІК | ПРАВО

15.09.2023

[KEYNAS GROUP](#) об'єднує експертів з податків, обліку, трансфертного ціноутворення та права. Ми допомагаємо міжнародним та українським компаніям стабільно розвиватися та комплексно вирішувати різні задачі бізнесу не лише в Україні, а й за її межами, завдяки участі у міжнародній асоціації TAG Alliances®.

[TAG Alliances®](#) одна з найбільших у світі асоціацій незалежних юридичних, бухгалтерських та професійних фірм.

Дайджест підготовлений експертами KEYNAS GROUP з метою інформування про деякі особливості ведення діяльності в Україні. Дайджест містить вибірккову інформацію з урахуванням нашої основної спеціалізації та окремих практичних ситуацій.

ВАЖЛИВІ ЗМІНИ ЗАКОНОДАВСТВА включають новації, які вимагають оперативного реагування. Інші актуальні зміни, роз'яснення та особливості нарахування податків та ведення бухгалтерського обліку розміщено у відповідних тематичних розділах.

ДУМКА ЕКСПЕРТІВ ґрунтується на реальних кейсах, які виникають в щоденній діяльності бізнесу. Це особиста позиція експертів KEYNAS GROUP, яка за будь-яких обставин не має сприйматись користувачами як спонукання до конкретних дій або порушення законодавства.

СУДОВА ПРАКТИКА вибірково фокусує увагу на ключових судових рішеннях по важливим поширеним питанням.

Будь-яка інформація у Дайджесті надає лише загальне уявлення про поточні події та ситуації, її не слід сприймати як професійну та вичерпну консультацію. Для прийняття будь-яких практичних рішень рекомендуємо отримати індивідуальну консультацію з урахуванням конкретних обставин та особливостей вашої ситуації.

ЗМІСТ

ВАЖЛИВІ ЗМІНИ ЗАКОНОДАВСТВА	4
Перевірки «для всіх» хочуть відновити з 1 жовтня	4
Порядок розрахунку середньої з/п змінили	4
ПДВ	5
МД визнано недійсною: як коригувати експортні обсяги постачання	5
Відмова від розблокування ПН: чи буде штраф	5
Чи можна уточнити суму штрафу в УР	5
ТРАНСФЕРТНЕ ЦІНОУТВОРЕННЯ	6
Відступлення права вимоги за номіналом та Звіт про КО (ІПК)	6
ТРУДОВІ ВІДНОСИНИ	6
Розірвання трудового договору з ініціативи роботодавця	6
ДУМКА ЕКСПЕРТІВ	7
Повернення оплаченого товару: дата складання РК	7
СУДОВА ПРАКТИКА	7
Верховний суд: інвестиції, вексель та дивіденди за конвенцією	7
КОНТАКТИ	9

ВАЖЛИВІ ЗМІНИ ЗАКОНОДАВСТВА

Перевірки «для всіх» хочуть відновити з 1 жовтня

Тарас Мельничук [повідомляє](#), що схвалено проект Закону «Про внесення змін до Податкового кодексу України та інших законів України щодо скасування мораторію на проведення податкових перевірок». Це законопроект [№10016](#).

Законопроектом пропонується внести зміни до ПКУ та Закону про ЄСВ, якими передбачити, що з 1 жовтня 2023 року відновлюється проведення документальних (планових та позапланових) перевірок, проведення яких було заборонено до припинення або скасування воєнного, надзвичайного стану на території України. Перевірки під час дії воєнного стану проводитимуться за наявності безпечних умов для їх проведення.

Зауважимо, що такий поспіх з відновленням перевірок пов'язаний із тим, що МВФ не зарахував їх часткове відновлення як маяку для отримання фінансування.

Порядок розрахунку середньої з/п змінили

Кабмін постановою від 08.09.2023 №957 вніс зміни до [Порядку №100](#). Зазначена постанова набула чинності **12.09.2023р.**

Так, оновили абз. 1 п.2 Порядку №100. Зміни передбачають, що середній заробіток для плати відпускних, **надання матеріальної (грошової допомоги)** або компенсації за невикористану відпустку обчислюють виходячи з виплат за останні 12 календарних місяців роботи, що передують місяцю надання відпустки, матеріальної (грошової) допомоги або виплати компенсації за невикористані відпустки.

Крім цього обчислення середньої заробітної плати для виплати компенсації за невикористані відпустки, на які працівник набув право до 31 грудня 2023 року, має проводитися **виходячи з виплат, нарахованих у 2023 році**.

Також п.7 Порядку №100 доповнили наступними абзацами:

«У разі коли середня місячна заробітна плата визначена законодавством як розрахункова величина для нарахування матеріальної (грошової) допомоги, вона обчислюється шляхом множення середньоденної заробітної плати на середньомісячне число робочих днів у розрахунковому періоді.

Середньоденна заробітна плата визначається шляхом ділення заробітної плати за фактично відпрацьовані протягом 12 місяців робочі дні на число відпрацьованих робочих днів. Під час обчислення середньої заробітної плати за 12 місяців виходячи з посадового окладу чи мінімальної заробітної плати середньоденна заробітна плата визначається шляхом ділення суми, розрахованої відповідно до абзацу двадцять третього пункту 4 цього Порядку, на число робочих днів за останні 12 календарних місяців, що передують місяцю, в якому відбувається подія, з якою пов'язана відповідна виплата, згідно з графіком роботи підприємства, установи, організації.

Середньомісячне число робочих днів розраховується шляхом ділення на 12 сумарного числа робочих днів за останні 12 календарних місяців згідно з графіком роботи підприємства, установи, організації, встановленим з дотриманням вимог законодавства».

ПДВ

МД визнано недійсною: як коригувати експортні обсяги постачання

Податківці у [консультації з категорії 101.24 ЗІР](#) надають відповідь на питання як в податковому обліку з ПДВ відображаються операції з експорту товару, якщо митна декларація за рішенням митного органу **визнана недійсною** у зв'язку з тим, що товари не перетнули державний кордон України.

Так, платнику ПДВ необхідно:

- скласти та зареєструвати в ЄРПН РК до ПН, складеної на дату оформлення митної декларації за операцією з вивезення товарів за межі митної території України, **яким вивести в нуль показники такої податкової накладної**;
- зменшити обсяг операцій з вивезення товарів за межі митної території України, який був відображений на підставі такої митної декларації у податковій декларації з ПДВ за відповідний звітний (податковий) період, **шляхом подання уточнюючого розрахунку до такої податкової декларації**.

Відмова від розблокування ПН: чи буде штраф

Податківці у консультації [з категорії 101.27 ЗІР](#) зазначили, що у разі якщо реєстрація ПН/ПК в ЄРПН була зупинена і платником податку протягом 365 календарних днів не подані копії документів та письмові пояснення, необхідні для прийняття контролюючим органом рішення про їх реєстрацію, однак контролюючим органом за результатами проведеної перевірки **виявлено факт здійсненої операції без реєстрації ПН/ПК в ЄРПН**, то до такого платника податків застосовуються штрафні санкції.

Відповідно не дивлячись на те, що розблокування ПН право, а не обов'язок платника ПДВ, податківці наполягають на застосуванні штрафних санкції за несвоєчасну реєстрацію ПН, якщо платник вирішив лишити все як є.

Чи можна уточнити суму штрафу в УР

ДПС у консультації з [категорії 101.25 ЗІР](#) повідомляє, що помилки у рядку 18.1 уточнюючого розрахунку податкових зобов'язань з ПДВ у разі невірною/безпідставною нарахування (не нарахування) платником податку суми штрафу виправленню не підлягають.

Аргументація наступна:

- сума штрафу, нарахована платником самостійно у зв'язку з виправленням помилки, **не є показником декларації**;
- платник самостійно обчислив та нарахував таку суму відповідно до поданого уточнюючого розрахунку, отже, сума штрафної санкції **вважається узгодженою платником**.

ТРАНСФЕРТНЕ ЦІНОУТВОРЕННЯ

Відступлення права вимоги за номіналом та Звіт про КО (ІПК)

Податківці в ІПК 05.09.2023р. №2819/ІПК/99-00-21-02-03-06 розглянули декілька кейсів компанії щодо необхідності відображення операцій у Звіті про КО.

Так, зокрема, компанія здійснювала експорт товарів нерезиденту з низькоподаткової юрисдикції на суму більше 10 млн грн.

Згодом платник податків за договором відступлення права вимоги передав іншому нерезиденту – пов'язаній особі (новому кредитору) право вимагати отримання від нерезидента - покупця грошової заборгованості.

Договір відступлення права вимоги не передбачав надання будь-якої винагороди або дисконтів новому кредитору. Грошова заборгованість відступалася за номіналом. Отримана заборгованість в повній сумі згодом перераховується новим кредитором (нерезидентом – пов'язаною особою) на рахунок платника податків.

Податківці за цим питанням зазначили наступне:

1. у разі, якщо операція з відступлення права вимоги щодо отримання заборгованості за операцією з експортного відвантаження товарів за договором, який не передбачає винагороди за отриману заборгованість **не впливає** на фінансовий результат до оподаткування згідно з правилами бухгалтерського обліку та відповідно на об'єкт оподаткування податком на прибуток платника податків, то згідно з пп.39.2.1.4 ПКУ така операція **не є контрольованою**.
2. операції з експорту товарів здійснені на адресу покупця – нерезидента, зареєстрованого в країні, що включена до Переліку № 1045, обсяг яких становив більше 10 млн грн відповідно до пп.39.2.1.1 ПКУ **є контрольованими** та підлягають відображенню у Звіті за 2022 рік.

А от в ІПК від 05.09.2023р. №2818/ІПК/99-00-21-02-03-06 описана інша схема: імпорт від нерезидента (операція неконтрольована) → відступлення права вимоги до нерезидента з низькоподаткової юрисдикції за номіналом. І тут податківці трактують усю цю історію як надання фінансових послуг. Тому у випадку невизначеності доцільно отримати власну ІПК.

ТРУДОВІ ВІДНОСИНИ

Розірвання трудового договору з ініціативи роботодавця

Південне міжрегіональне управління Державної служби з питань праці [інформує](#), що на теперішній час трудові правовідносини регулюються, не тільки КЗпП, а й Законом України «Про організацію трудових відносин в умовах воєнного стану».

Так, на період дії воєнного стану з'явилися нові підстави для звільнення працівника, зокрема відсутність працівника на роботі та інформації про причини такої відсутності понад чотири місяці поспіль (п.8-3 ч.1 ст.36 КЗпП). Дану підставу для припинення трудового договору не слід ототожнювати із звільненням у зв'язку з прогулом (п.4 ст.40 КЗпП).

Для припинення дії трудового договору за відповідною підставою мають бути одночасно дотримані дві обов'язкові умови:

1. фактична відсутність працівника на робочому місці понад 4 місяці підряд;
2. відсутність інформації у роботодавця про причини такої відсутності понад 4 місяці підряд (при цьому не має значення поважність чи неповажність причин такої відсутності).

Вбачається, що у випадку невиконання одночасно двох вищенаведених умов звільнення відповідно до такої підстави може бути визнано судом незаконним, наприклад, **якщо працівник доведе, що протягом 4 місяців поінформував роботодавця про причини своєї відсутності.**

При цьому, виходячи з необхідності виконання вимоги щодо відсутності працівника або інформації про нього 4 місяці підряд, **не може вважатись виконанням цієї умови наявність кількох подібних періодів**, які в сумі дорівнюють або перевищують 4 місяці.

ДУМКА ЕКСПЕРТІВ

Повернення оплаченого товару: дата складання РК

Якщо покупець – платник ПДВ повертає товар неналежної якості, а після цього продавець повертає йому кошти, постає питання на яку дату складати РК.

Варіантів два: (1) дата повернення товару; (2) дата повернення коштів. Податківці досить довго схилилися, що вірним варіантом буде дата повернення коштів, тобто «завершувальної» події. Цю позицію вони висловлювали у своїх консультаціях у ЗІР.

Зараз же їх позиція змінилася. Так, нещодавно у консультації з [категорії 101.04 ЗІР](#), фіскали зазначили, що РК має складатися **на дату повернення товарів.**

Їх нова позиція має свою логіку, адже на дату повернення товару зникає об'єкт оподаткування ПДВ (постачання товарів). І це є підставою для коригування ПДВ за ст.192 ПКУ.

Проте зважаючи, що досить довго податківці займали діаметрально протилежну позицію така зміна може нанести шкоду тим платникам ПДВ, які прислухалися до неї.

У випадку, якщо у Вашої компанії виникають подібні ситуації доцільно також отримати ІПК. На відміну від консультацій у ЗІР вона дійсно може захистити у разі виникнення питань.

СУДОВА ПРАКТИКА

Верховний суд: інвестиції, вексель та дивіденди за конвенцією

Товариство збільшило свій статутний капітал за рахунок додаткового вкладу свого засновника-нерезидента з Кіпру, який було здійснено у формі майнових прав на кредиторську заборгованість Товариства перед засновником-нерезидентом за простими векселями.

За результатами податкової перевірки Контролюючий орган не погодився та не визнав можливість здійснення такої інвестиції нерезидентом та відповідно застосування пониженої ставки податку (5% замість 10%) при виплаті дивідендів такому учаснику згідно Конвенції про уникнення подвійного оподаткування з Кіпром.

Під час судового розгляду Верховний суд у своїй постанові від 03.08.2023р. у справі [№ 440/10892/21](#) зазначив наступне:

- законом [№2374-III](#) від 05.04.2001р. встановлена **заборона** на використання векселів як вкладів до статутного капіталу господарського товариства;
- вкладом до статутного капіталу господарського товариства **можуть бути** речі, а також майнові права, не обтяжені відповідними зобов'язаннями, тобто ліквідні активи, перехід яких у власність товариства дозволяє йому сформувавши так званий власний капітал (визначається як різниця між активами та зобов'язаннями);
- для цілей поняття статутного капіталу термін «майно» **не охоплює** майнових обов'язків, тому що це не відповідає природі статутного капіталу як основного елемента власного капіталу товариства.

Таким чином, ВС прийшов до **висновку** про безпідставність формування статутного капіталу за рахунок майнових прав на кредиторську заборгованість самого Товариства перед своїм засновником за простими векселями.

І, з огляду на це, **вказав** про неможливість зарахування інвестиції нерезидентом внаслідок збільшення статутного капіталу та застосування пільгової ставки при виплаті дивідендів.

Отже, якщо конвенцією про уникнення подвійного оподаткування передбачено здійснення інвестиції нерезидентом у визначеному розмірі і зважаючи на це компанія застосовує понижену ставку, цілком можливо, що специфічні, особливі ситуації та питання формування статутного капіталу таких компаній може бути в радіусі уваги податкових органів.

КОНТАКТИ

Департамент клієнтського сервісу

tetiana.potapenko@keynas.com

+38 (067) 468 36 20

viktoriiia.ondovchyk@keynas.com

+38 (067) 464 35 95

Департамент консалтингу

sergii.kucherenko@keynas.com

Юридичний департамент

maksim.zhukov@keynas.com

04119 Україна, м. Київ,
вул. Білоруська, буд. 36А, оф. 204

+38 (067) 523 89 00

info@keynas.com

www.keynas.com

www.tagalliances.com